

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

Επιμέλεια: Έρη Ναθαναήλ, Φιλολόγος

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

A1.

Νόμισε ότι ερχόταν προς αυτόν άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και με βρόμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα νεκρού. Αυτόν μόλις ο Κάσσιος είδε, φόβος τον έπιασε και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας.

.....
Στο Λατινικό πόλεμο ο Τίτος Μάνλιος ο ύπατος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός, όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών μ' αυτά τα λόγια: [...]

.....
Δεν σου πέρασε η οργή, όταν περνούσες τα σύνορα της πατρίδας; Παρόλο που είχες έρθει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δε σου ήρθε στο μυαλό: «μέσα σ' εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)»; Λοιπόν, αν εγώ δε (σε) είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα πολιορκούταν· αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτε πια δεν μπορώ να πάθω ούτε πρόκειται να είμαι τόσο δυστυχισμένη για πολύ καιρό: αλλά αντίθετα, αν συνεχίσεις, αυτούς τους περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B1.

ingenter

facies

simillimo

quae

exercitus

proeliis

minaciore

illud

penatum

nulli rei

diutius

miser

hac

morte

servitutis

B2α

existimem

veniendō

aspice

concipient

praeesse

abisset

abstenturam

habebuntur

passuram esse

possitis

B2β

EN: ingrediamur

ΠΡΤ: ingrederemur

ΜΕ : ingressuri simus

ΠΡΚ: ingressi simus

ΥΠΡΣ: ingressi essemus

Γ1α:

magnitudinis: γενική της ιδιότητας (μόνιμης), στο hominem

consul: Παράθεση στο T. Manlius

aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει χρόνο, στο ρήμα abiret

animo: απρόθετη αφαιρετική (οργανική) του τρόπου στο ρ. perveneras

miserrima: κατηγορούμενο στο υποκείμενο του ρ. futura essem "ego" (μέσω του συνδετικού ρήματος)

Γ1.β

se: Υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου esse, πρόκειται για ταυτοπροσωπία και εδώ συναντάμε το φαινόμενο του Λατινισμού του ειδικού απαρέμφατο καθώς το ειδικό απαρέμφατο στη Λατινική γλώσσα έχει υποκείμενο πάντα σε αιτιατική και δηλώνεται **Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου βρίσκεται σε πτώση αιτιατική και δεν παραλείπεται**

ego: υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου rati, πρόκειται για ταυτοπροσωπία, περίπτωση όπου το τελικό απαρέμφατο δεν παρουσιάζει καμία ιδιομορφία, άρα υποκείμενο του ρήματος και απαρεμφάτου τίθενται σε ονομαστική πτώση.

Γ1γ:

Filium [...] dux hostium his verbis proelio laccessivit

Γ1δ:

qui natus erat

dum ingrederis

Γ2α

si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet: Πρόκειται για υποθετικό λόγο του α' είδους, που δηλώνει την ανοιχτή υπόθεση στο παρόν (si pergis: υπόθεση, manet: απόδοση Η υπόθεση και η απόδοση εκφέρονται με οριστική ενεστώτα, ΥΠ: si+op Ενεστ- ΑΠ:οριστ Ενεστ)

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ: si perrexisses,.... mansisset

ΥΠΟΘΕΣΗ ΔΥΝΑΤΗ Η ΠΙΘΑΝΗ ΣΤΟ ΠΑΡΟΝ-ΜΕΛΛΟΝ: si pergas, ...maneant

Γ2β.

(ego) **non habens**, μετοχή Ενεστώτα, διότι πρόκειται για σύμπτυξη ρήματος που βρίσκεται σε Παρατατικό, συνημμένη στο Υποκείμενο του ρήματος της Κύριας πρότασης, συνεπώς τίθεται σε ονομαστική πτώση. Η δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική συμπτύχθηκε σε επιρρηματική υποθετική μετοχή.

Γ2γ

Quem simul aspexit Cassius: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο simul και εκφέρεται με Οριστική δηλώνοντας απλώς χρόνο, καθώς η πράξη ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη, χρόνου Παρακειμένου, γιατί δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν. (Έχουμε πρόταση του αντικειμένου quem, που αναφέρεται στα προηγούμενα, για λόγους έμφασης. Ο τύπος quem ως αναφορική αντωνυμία που βρίσκεται στην αρχή περιόδου ισοδυναμεί με δεικτική αντωνυμία, eum).

(Σκοπίμως δεν αναφέρεται ο συντακτικός τους ρόλος, διότι δεν ζητείται στην εκφώνηση)

cum aliquando castris abiret: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον cum ιστορικό/διηγηματικό, που χρησιμοποιείται για διηγήσεις του παρελθόντος και εκφέρεται με Υποτακτική (abiret), όπως όλες οι χρονικές με τον cum ιστορικό/διηγηματικό, γιατί υπογραμμίζεται η βαθύτερη σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσα στην δευτερεύουσα και την κύρια πρόταση, (με φανερό το ρόλο του υποκειμενικού στοιχείου που υπάρχει στην Υποτακτική), χρόνου Παρατατικού, γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (edixit) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.

(Σκοπύμως δεν αναφέρεται ο συντακτικός τους ρόλος, διότι δεν ζητείται στην εκφώνηση)

